

روش‌ها و فنون تدریس

روش‌های تدریس

روش تدریس محور

آزمایشگاهی

انتقادی

کاردستی

واحد محور (روش محور)

پروژه محور

تقریب محور

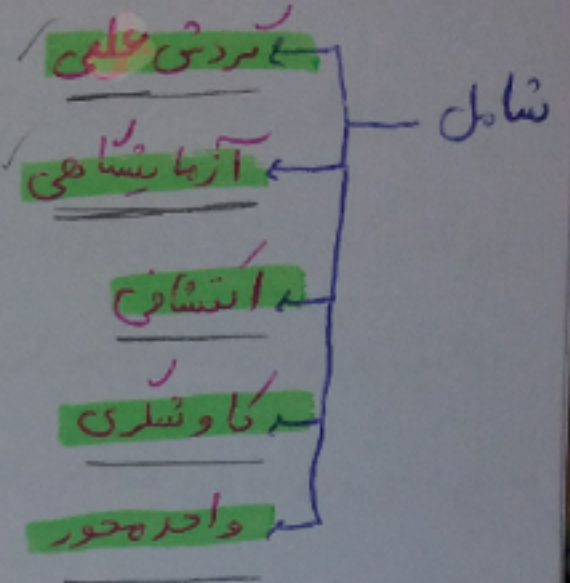
فعلی در هم

۱۸

ارسالی ویسکرمی

روش های تدریس مسئله محور است که در آن معلم به هیچ وجه اقدام به انتقال اطلاعات نمی کند بلکه می گوید با ایجاد یک موقعیت جدید همراه انجام و تجربه دانش آموزان را به تفکر، تجسس و پژوهش وادار کند.

بیان تدارک روش حل مسئله در روش

روش تدریس علی است این روش نامی برای مطالعه جامعه است که با توجه به هدف های معین آموزشی از طرف معلم و دانش آموزان طراحی و تنظیم می شود.

توانمندی و سریع است که یک یا دو نفر از دانش آموزان در طول ساعت تدریس انتخاب می شوند تا تجربه ای را در خارج از کلاس نسبت کنند.

تدریس علی یک یا دو ساعت

تدریس علی روزانه است باز دید از بین نهاییگاه یا کارخانه.

تدریس علی هفتگی و ماهانه است در مدارس ابتدایی چندان کاربرد ندارد.

فعالیت های تدریس علی از نظر برنامه ریزی ۸

- الف) فعالیت های قبل از رفتن به تدریس علی است شامل موارد زیر می باشد:
 - محل مورد نظر برای تدریس علی قبلاً بازدید و با افراد مسئول آن محل صحبت شود.
 - موضوع تدریس علی با مدیر در میان گذاشته شود و موافقت او اخذ شود.

- اجازه کتبی از اداره و اولیاء گرفته شود.

- صرف تدریسی علمی دقیقاً مشخص شود.

- هدی قبل از بازدید ساعت و تاریخ بازدید با مسئولان محل مورد بازدید در میان گذاشته شود.

- وسیله حمل و نقل در بودجه لازم از قبل مشخص باشد.

- سوالاتی که دانش آموزان در ضمن تدریس علمی باید پاسخگو باشند دقیقاً تعیین و تنظیم باشند.

- وظایف هر یک از دانش آموزان از قبل تعیین شده باشد.

- نوع لباسی و وسایل مخصوص محل مورد بازدید مشخص و تهیه گردد.

- وظایف دانش آموزان در حمایت کتابچه ای به دانش آموزان نوشته شود.

(ب) فعالیتهای ضمن تدریس علمی - پس از رسیدن به محل و آغاز بازدید، فعالیتهای ضروری زیر:

- بازدید را طبق برنامه زمانی پیش ببرد.

- دانش آموزان را در یافتن پاسخ سوالاتشان یاری کند.

- جریان بازدید را به گونه ای هدایت کند که همه دانش آموزان در جمع آوری اطلاعات شرکت فعالانه داشته باشند.

- برنامه تدریس علمی باید دارای انعطاف باشد تا در صورت لزوم آن را تغییر دهیم.

(ج) فعالیتهای پس از تدریس علمی - فعالیتهای پس از تدریس علمی، وسعت و عمق بهره گیری

دانش آموزان را از تدریس علمی روشن می سازد و معمولاً در این مرحله است که یادگیری طبق بندی

و تثبیت می شود.

باعث پیوند فعالیت های مدرسه با جامعه می شود.

صفات فردی
علمی

کسب تجربیات واقعی

فعال بودن دانش آموزان

عدم تکلفی امکانات

محدودیت ها

نیاز به زمان بیشتر

باعث برهم زدن برنامه رسمی کشوری می شود

روش آزمایشگاهی - اساس این روش بر اصول یادگیری اکتشافی استوار است

- یعنی اینکه چیزی به طور مستقیم آموزش داده نمی شود بلکه شرایطی فراهم می گردد تا دانش آموزان خود از طریق آزمایش به برداشتن بیرون و جواب مسائل را کشف کنند.

- روش آزمایشی فعالیتی است که در جریان آن دانش آموزان عملاً با ابزار بردن وسایل و تجهیزات و مواد خاص، درباره مفهوم مورد نظر تجربه کسب می کنند.

- این روش بران موضوعات علوم تجربی، روانشناسی و سایر علوم انسانی نیز از آن استفاده می شود.

- نقش مهم در این روش هدایت دانش آموزان و نظارت بر کار آن ها است.

نکات قابل توجه پیش و ضمن آزمایش؟

۱) وسایل و ابزار آزمایش قبل از تدریس فراهم و سازماندهی شود.

۲) قبل از آزمایش، برای اطمینان و رفتن نتیجه مطلوب، آزمایش بصورت تهرینی انجام شود.

۳) هنگام آزمایش، وسایل مورد نیاز روی جعبه آزمایش قرار داده شود.

۴) برای جلوگیری از انحراف توده دانش آموزان، وسایل اضافی در داخل جعبه آزمایش نهاده شود.

۵) قبل از آزمایش، بوسیله پرسش، توجه دانش آموزان به جریان آزمایش جلب ر ف س ۴-۱۰ شود.

۶) آزمایش به گونه ای انجام شود که هم دانش آموزان برامی بتوانند آن را ببینند.

۷) در ضمن آزمایش، از سایر روش ها مثل روش سخنرانی نیز استفاده شود.

- قبل از شروع آزمایش معلم باید نکات زیر را رعایت کند:

۱) ابتدا دانش آموزان را بر اساس امکانات و تعدادشان گروه بندی کند.

۲) مراحل فعالیت و وظایف اعضای هر گروه را دقیقاً مشخص کند.

۳) روش صحیح انجام آزمایش را بطور دقیق و روشن برای دانش آموزان توضیح دهد.

۴) وسایل موجود در آزمایشگاه را بر حسب نیاز هر گروه بین آنان تقسیم کند.

۵) نکات ایمنی لازم را به دانش آموزان گوشزد کند.

۶) از دانش آموزان بخواهد که از نتایج آزمایش گزارش کتبی تهیه کنند.

معاینه روش
آزمایشگاهی

چون یادگیری از طریق تجارب مستقیم حاصل شده است بناچار تروهوثرتری باشد.

دانش آموزان علاوه بر دست یافتن به هدفهای آموزشی، روش آزمایش کردن را نیز یاد می گیرند.

در فراخوان انگیزه مطالعه و تحقیق را تقویت می کند.

حسن کنجیادی دانش آموزان را ارضاء می کند.

نیز روی انگیزش، اختراع و تکرار علمی را در دانش آموزان تقویت می کند.

این روش فعالیت های آموزشی را برای دانش آموزان جالب و شیرین می کند و در نتیجه آن ها را کما تر خسته و بی حوصله می کند.

محدودیت های روشی
آزمایشگاهی

۱- **احتیاج به وسایل و امکانات فراوان دارد، لذا در مقایسه با سایر روش های تدریس از نظر اقتصادی بران تمام می شود.**

۲- **به بهمان آگاه و مجرب که خود با روش آزمایش آشنا باشد نیاز دارد.**

۳- **نسبت به سایر روش ها مهمن است اطلاعات و معلومات کهنتری در اختیار دانش آموزان قرار دهد و دامنه لغات و مفاهیم آنان را تقویت کند.**

۴- **در صورت عدم کنترل، ممکن است به صورت غلط اجرا شود و این روش غلط در رفتار دانش آموزان تثبیت گردد.**

روش اکتشافی

این روش معلوف به موقعیتی از تدریس است که در آن دانش آموزان با **راههای محدود یا بدون راهنمایی معلم روابط پدیده ها را کشف و یا اندیشه های جدید تولید می کنند.**

- در روش اکتشافی معلم مستقیماً موضوع های درسی را به دانش آموزان آموزشی نمی دهد بلکه موقعیتی فراهم می سازد که آن ها خود به کشف و تولید دانش بپردازند.

- در واقع روش اکتشافی رویکردی است که از طریق آن دانش آموزان تسویق می شوند که با محیط خود به تعامل بپردازند، یعنی یا مقصود، دستکاری اشیاء و چالشی و تفکر، روابط پدیده ها را کشف کنند و به فهم موضوع برسند.

برونر یکی از مدافعان اصلی یادگیری اکتشافی است. او معتقد است معلم نباید با تدریس مستقیم به انتقال دانش اکتفا کند بلکه باید کلاس درس را به نوعی سازمان دهد که دانش آموزان از طریق ارتباط فعال خود با موضوع درس یاد بگیرند.

- برونر سه ماهه کتابخانه های کوچک زنده که در آن اطلاعات انباشته شده باشند نیاز نداریم بلکه نیازمند انسان های متفکر هستیم.

- او در مباحث نظری خود بیش تر به مطالعه فرایند یادگیری توجه دارد تا خود یادگیری.

- برونر در نظریه خود به ۴ عامل زیر تأکید می کند:

۱) فرایند یادگیری - از نظر برونر فرایند کسب معرفت هم است نه یادگیری
حقایق علمی. به نظر او کسب معرفت یک فرایند است نه یک فرآورد. جمع نیست دانش
آموزان چه می آموزند، جمع این است که جلونه می آموزند. در واقع تدریس و بینش دانش آموزان
بیشتر از میزان معلومات آن ها اهمیت دارد.

۲) ساخت یادگیری - برونر در تأیید بر ساخت یادگیری چهار نکته اساسی را مطرح می کند:
الف) ساخت ساخت اساسی موضوع مورد تدریس، درک و فهم آن را آسان می سازد - آثر مطالب
و محتوای آموزشی به شکل منطقی سازماندهی شود دانش آموزان آن را بجتر یاد می گیرند.
ب) وجود ساخت به فرد اجازه می دهد که شفاف بین دانشی مقدماتی و دانشی پیشرفته را مفاهم و فلا موجود
بین آن ها را پرباید.

ج) اثر جزئیات در الگوی سازمان یافته این تشکیل پیدا کنند سریعاً فراموش می شوند.
د) فهم اندیشه های اساسی یک ساخت یادگیری و در یافت رابطه اجزا با کل موجب سهولت انتقال
می شود و از بیعدیسی مفاهیم آموزشی می باهد.

۳) تأکید بر اهمیت شکود - برونر معتقد است هدف آموزش و پرورش باید ارتقای سطح بینش و فهم
شکودی دانش آموزان باشد. به اعتقاد او تفکر شکودی، برخلاف تفکر تحلیلی، ماهیتاً با نام های (حق)
و کاملاً تقریب شده های پیش نمی رود. تفکر شکودی معمولاً بر آشنایی با موضوع مورد نظر و ساخت آن است
دارد و این دو برای تفکر این امکان فراهم می کند که بتواند تا جهان از موضوعی به موضوع دیگر بپردازد
نام های رانادیده تولید و یاراه های میان بر اب نوعی انتخاب کند که بعداً نظارت مجدد بر نتایج را
از طریق روش تحلیلی، خواه قیاسی و استقرایی فراهم سازد.

این تأکید بر اهمیت انگیزه درونی - او معتقد است که فعالیت صحیح و موفقیت آموزشی خود باید موجب
رضایت خاطر و تقویت رفتار گردد، نه پاداش های بیرونی. زیرا پاداش های بیرونی مؤثرتر از بیردنی
هستند.

- برونر در این زمینه ۴۲ انگیزه درونی اش را گفته
- ۱) میل به یادگیری
- ۲) کنجادی و میل - تحقیق برای رفع ابهام
- ۳) محرک ذاتی همکاری با دیگران
- ۴) انگیزه قابلیت داشته و توانمند شدن

تفاوت روش اکتشافی و حل مساله - روش اکتشافی تفکر مستعدی را می طلبد در دانش

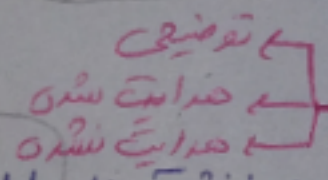
روش حل مساله نیازمند تفکر تحلیلی است

- در روش اکتشافی معلمان به هیچ وجه به آموزش و هدایت حل مساله یا ارائه اصول و قواعد راه حل آن نمی پردازند بلکه به کل محتوا و آنچه را باید آموخته شود در شکل بخای به دانش آموزان ارائه می دهند.

- به نظر بنی، آنچه آموزش برای درک و فهم بر حفظ کردن برتری دارد، یادگیری و آموزش برای بازاندیشی از هر دو آن ها کمتر است. او برای به دست آوردن چنین منظوری ۳ شیوه پیشنهاد می کند:

- (۱) موضوع را عموماً بگویند.
- (۲) یافته ها و معلومات قبلی را زیر سوال ببرید.
- (۳) به دانش آموزان اجازه دهید اشتباه کنند.

- به نظر بنی روش آموزش برای بازاندیشی نیازمند بحث آزاد و زمان بیشتری است.

- از نظر ویتران روش تدریس اکتشافی سه حالت دارد:

(۱) معلم ممکن است اصول و راه حل مساله را در فرایند تدریس به دانش آموزان ارائه دهد، به چنین آموزشی تدریس توضیحی گفته می شود. در این روش هیچ کس مستقلی از دانش آموز خواسته نمی شود. (روش سخنرانی).

(۲) معلم اصول حل مساله را ارائه می دهد، اما راه حل مساله را ارائه نمی دهد یا راه حل را ارائه می دهد اما اصول را ارائه نمی دهد. به چنین روشی، روش اکتشاف هدایت شده گفته می شود. در این روش دانش آموزان به اندازه کافی استقلال عمل دارند، اما معلم بر کار آن ها نظارت می کند و هر جا که به کمک نیاز داشته باشند آن ها را یاری می دهد.

(۳) معلم ممکن است هیچکدام از اصول یا راه حل های لازم را برای اکتشاف ارائه ندهد. روش اکتشاف و هدایت نشده.

مرحله اجرای روش اکتشافی :

۲۰-۸۰

۱) طراحی و انتخاب یک موقعیت مشکل آفرین یا همساز - منظور از موقعیت همساز آنهایی است که در دانش آموزان حالت عدم تقادلی شناختی بوجود می آورد و منجر به برانگیختن آنان شود.

- البته معلم برای ایجاد یک موقعیت همساز باید سطح اطلاعات علمی دانش آموزان را در نظر داشته باشد و از موارد ساده و بیسی یا افتاده دوری کند و موقعیت های نسبتاً پیچیده ولی قابل حل را بیسی روی دانش آموزان قرار دهد.

۲) ارائه موقعیت همساز

۳) تحلیل اطلاعات، تفکر و کشف روابط - پس از ارائه موقعیت همساز، دانش آموزان با تجسس، جمع آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن ها دست به کشف روابط خواهند زد.

۴) بازاندیشی و تحلیل فرایند اکتشافی - در این مرحله دانش آموزان با کمک معلم فعالیت های را انجام می دهند که منجر به تجزیه و تحلیل فرایند های فکری شان شود.

- معلم باید تلاشی کند بازخورد مثبت به دانش آموزان ارائه دهد تا رفتار اکتشافی آنان از درون تقویت شود؛ این امر بسبب می شود که بعدها فعال تر با مسائل برخورد کنند.

- در تدریس مستقیم، فعالیتهای اصلی در فرایند تدریس بر کف دست معلم است. اما در روش اکتشافی معضله یا هدایت نشده، معلم نه تنها اصول، مفاهیم و راه حل ها را به دانش آموزان ارائه نمی دهد بلکه آن ها را آزاد می گذارد تا هر طریقی که می خواهند دست به اکتشافی بزنند.

- در روش اکتشافی تدریس و بینش دانش آموزان بسیار مهم است. معلمان باید به جای کنترل رفتار دانش آموزان و ایجاد رفتارهای بیسی بین شده بر اساس یادگیری را ایجاد کنند و سبب شوند که آن ها خود به کشف روابط و حل مسائل نایل گردند تا بتوانند کاربرد آموخته هایشان را در زندگی واقعی بکار ببرند.

۱۰-۹-۱۵
- در روش اکتشافی باید به میزان مواد درسی و تفاوت های فردی دانش آموزان توجه شود. برای دانش آموزان خردسال و ضعیف باید اصول و مفاهیم را بطور مستقیم ارائه داد (اکتشاف هدایت شده)، زیرا آن ها برای یادگیری اکتشافی تجربه و حوصله کافی ندارند. برعکس در دوره های بالاتر، یادگیری اکتشافی موجب رضایت خاطر دانش آموزان خواهد شد.

محاسن روش اکتشافی:

(۱) موضوع درسی را قابل فهم تر می کند و فراوانی را به حداقل می رساند.

(۲) دانش آموزان را از سطح ابتدای دانشی به سطح بالاتر تسخیر می نماید.

(۳) بهترین و کامل ترین راه برای پرورش و درک تعمیری است.

(۴) انگیزه درونی دانش آموزان را برای فعالیتهای یادگیری بیشتر می کند و موجب استقلال و خود یادگیری آنان می شود.

(۵) شیوه اکتشافی راه دانش آموزان می آموزد و بیشتر آن ها را در زمینه پدیده های مختلف تقویت می کند و باعث می شود که آنان مسائل را به راحتی به حافظه سپردند، به موقع به کار ببندند در این صورت فراوانی به حداقل می رسد.

محدودیت روش اکتشافی:

(۱) روش اکتشافی راه حل مسائل ت.ت. نیست، زیرا هر کشوری باید مردم خود را بصورت یکپارچه از مجموعه ای از مهارت ها، دانش ها، رفتارهای اجتماعی و اخلاقی بهره مند کند.

(۲) برای دانش آموزان امکان پذیر نیست که شخصاً به کشف دانش بپردازند.

(۳) بهای بیش از حد دادن به تفکر و اکتشاف برای دانش آموزان خطرناک است.

روش کاوشگری - روش پژوهشی محور است. بوسیله ریچارڈ ساچمن زفت ۱۰-۱۰۱۰

مطرح شده است. در این روش معلم دانش آموزان را در موقعیتی قرار می دهد که بتوانند مسائل کلی خود را از طریق اندیشه، کاوش و پژوهش به یاد سواهد موجود یا تردآوری شمرن بیازمانند و شخصاً از آن ها نتیجه گیری کنند تا علاوه بر یادگیری حقایق علمی، نظم علمی نیز کسب نمایند.

- این روش اساساً از روش های پژوهشی علمی نشأت گرفته و دانش آموز محور است و برخلاف روش های تدریس مستقیم، نقش معلم در آن انتقال و ارائه مطالب درسی نیست. او نقش راهنما را در فرایند تدریس بازی می کند و به جای انتقال مستقیم اطلاعات و حقایق علمی روش سب اطلاعات را به دانش آموزان می آموزد.

- در فرایند تدریس به جای انگیزه های بیرونی از انگیزه های درونی استفاده می شود؛ مقررات خشک بر کلاس حاکم نیست و دانش آموزان با میل و رغبت به جستجوی اطلاعات و حل مساله می پردازند. برنامه ها و مفاهیم آموزشی برداشتی آموزان تسهیل نمی شود؛ ارتباط اعضای کلاس با هم و با معلم بسیار عمیق و بر اساس احترام و محبت متقابل است؛ آنان در این ارتباطات متقابل نظم ها؛ مهارت ها و دانش های جدید را می آموزند و اشتباهات خود را اصلاح و بازسازی می کنند.

- آموزش کاوشگری در اصل برای دروس علوم تجربی وجود آمده اما شیوه های آن در تمام زمینه های تحصیلی قابل استفاده است.

- برای سطوح ابتدای مناسب خواهد بود که در ابتدا بهتر است برای آموزش کاوشگری فعالیت ها با بازی شروع شود. دانش آموزان بررئسال بهتر است فرایند کاوشگری را خود کنترل کنند.

- هدف مهمی کاوشگری تشویق دانش آموزان به تجربه و تولید دانش جدید است؛ بنابراین صراحتاً تأکید بر آگاه شدن و تسلط بر فرایند کاوشگری دارد نه محتوای موقعیتی های مسئله ساز

در این شیوه معلم با پاسخگویی در حد آرزو یا خیره و جهت دادن به تفکرات شاگرد، دانسته های خود را در اختیار شاگرد قرار می دهد.

☆ وظیفه و علم در روش کاوشگری - پرورشی کاوشگری توسط تاکید بر حسن کنجکاوی و ترغیب
سازندگان برای تفکر درباره آن است.

☆ اثرات آموزشی الگوی کاوشگری -
- توانایی خودنقش برای دیگران
- مهارت خوب برای تحلیل مسائل اجتماعی

☆ اثرات پرورشی -
- توانایی و میل دست به کار زدن و اقدام اجتماعی
- کسب حقایق درباره مسائل اجتماعی
- هدلی و کنوت برای

مراحل اجرای روش کاندسکری

۱) در سیر شدن دانش آموزان با یک موقعیت مسئله دار در این مرحله معلم موقعیت مسئله دار یا مشکل را ارائه می‌کند و روشی‌های کاندسکری را برای دانش آموزان توضیح می‌دهد.

- موقعیت نباید نامعین و یا هم‌بسته تکرار آزمایشی‌های دیگران باشد تا دانش آموزان علاقه بیشتری از خود نشان دهند. **ناهمخوانی از ویژگی‌های بارز یک موقعیت مسئله دار است.**

- موقعیت‌های ناهمخوان به رویدادهایی می‌پردازند که با تصورات دانش آموزان از واقعیت تناقض دارند.

۲) **جمع آوری اطلاعات (تایید)** - نقش معلم در این مرحله، وسعت بخشیدن و گسترش نوع اطلاعاتی است که آن‌ها بدست می‌آورند.

۳) **فرضیه سازی** - منظور از فرضیه سازی پیش بینی راه حل‌های احتمالی برای پرسش‌های مطرح شده است. فرضیه‌ها معمولاً بر اساس نگرش و شناخت پیشین دانش آموزان، اطلاعات و شواهدی که مورد تایید قرار گرفته‌اند و رابطه‌های در اطلاعات و داده‌های موجود می‌بینند شکل می‌گیرند.
برای قبول یا رد یک فرضیه

۴) **ترداوری داده‌ها (آزمایشگری)** - به طرز کلی دانش آموزان برای قبول یا رد فرضیه‌های خود نیاز به جمع آوری دقیق اطلاعات دارند.

- در این مرحله از کاندسکری دانش آموزان عناصر جدیدی را به درون موقعیت وارد می‌کنند تا ببینند که آن رویداد به طور متفاوتی رخ می‌دهد یا خیر.

- آزمون‌های دارایی ۳ عملکرد **اکتشافی** و **آزمون مستقیم** هستند. اکتشافی، تغییر دادن سیاست برای اینکه ببینیم چه اتفاقی خواهد افتاد و لزوماً همه بوسیله نظریه یا فرضیه‌ای هدایت نمی‌شود، اما ممکن است عقایدی برای یک نظریه ایجاد کند.

- آزمون مستقیم هنگامی رخ می‌دهد که دانش آموزان پرسشی یا فرضیه‌ای را آزمایش کنند.

۵) **سازماندهی اطلاعات و نتایج آزمایشی** - به عبارت دیگر نتایج آزمایشی باید آنگاه‌ها تحلیل، ترکیب و ارزشیابی شوند تا بتوان نتایج دقیق و روشنی از آن بدست آورد.

زنگ ۱۳۰۱
زنگ ۱۳۰۲

۶) تحلیل، نتیجه گیری و تعمیم در این مرحله از دانش آموزان خواسته می شود
انبارهای کاوشگری خود را تحلیل کنند.

- هنگام نتیجه گیری توجه به چند نکته ضروری است:

۱) دانش آموزان باید بتوانند تشخیص دهند که شواهد موجود تاجچه اندازه آن ها را در اثبات
درستی یا نادرستی فرضیه های یاری خواهند کرد و این نتیجه گیری تاجچه حد معتبر خواهد بود.

۲) دانش آموزان همیشه باید به خاطر داشته باشند که در علوم انسانی و حتی علوم تجربی یافته های علمی
قاطع و مطلق نیستند.

۳) دانش آموزان باید پیش بینی کنند که نتایج پرسش آمدن چقدر و تاجچه اندازه به موارد جدید قابل
تعمیم اند.

محاسن روش کاوشگری ۱) برای دانش آموزان در هر سن و سطوحی کاربرد دارد.

۲) روشی ها و نثرنی های راه برای یک ذهن کاوشگر ضروری است تقویت می کند.

۳) سبب استقلال در یادگیری و حل مساله می شود و در نهایت موجب تقویت خود اکتایی و خود کنترلی
می گردد.

۴) باعث برانگیختن علاقه طبیعی دانش آموزان می شود.

۵) موجب ارتباط فعالیتهای مدرسه با زندگی واقعی دانش آموزان می شود.

۶) روح همکاری و توانایی کار کردن با دیگران را تقویت می کند.

۷) موجب فراخ اندیشی و عجله نکردن در قضاوت می شود.

۸) نثرنی موقتی بودن و گذرگاری برای رادر علوم مختلف تقویت می کند.

۹) استدلال و قضاوت بر اساس شواهد و مستندات علمی را تقویت می کند.

۱۰) موجب تفکر منطقی، تحمل ابهام و اندیشه های مخالف می شود. تعذر انتقادی

۱۱) از نظر روانشناسی فریبی، یکی از بهترین روش های آموزشی برای ایجاد تفکر انتقادی است.

ز.ف. ۱۴۰-۱۵۰

ز.ف. ۱۳۵-۱۴۰

۱) محدودیت‌های روشی یادگیری با قابل انطباق با وضع اکثر کلاسی‌های متداول در ایران نیست

۲) نسبت به فعالیت‌های متداول مدارس به زمان بیشتری نیاز دارد.

۳) به معلمان با تجربه و آشنا با روشی تحقیق نیاز دارد.

۴) با توجه به نوع ارزشیابی و مقررات حاکم بر مدارس، امکان اجرای موثر آن محدود است.

طریقه مشکل‌یافت رسته اطلاعات در زمینه‌های مختلف نیاز دارد که آن‌ها در یک قالب جمع می‌شوند و در مجموع برنامه واحد را تشکیل می‌دهند.

روش واحد محور - مشابه یک رسته فعالیت‌ها است که حول یک دسته مفاهیم کلی در درونی‌ترین و یک طرف

کلی را در نظر دارد. بگذرد مطالب در محور یک مسئله و مشکل طرح می‌شود که اطلاعات و مهارت‌های توانایی

از ابعاد مختلف بر آن حل آن پیغم می‌شوند. - توجه به موضوع است.

واحد تجربی محور - به رغبت‌ها و تجارب قبلی دانش آموز و دسترس آن بر آن نسبت تجارب آینه.

واحد پروژه محور - توجه به فعالیت دانش آموز و انگیزه درونی و نتیجه گیری از فعالیت معطوف

می‌شود.

واحد محور

- در واحد موضوع محور، طرح فعالیت بوسیله معلم تنظیم و هدایت می‌شود. در واحد تجربی محور، معلم و

دانش آموز در تنظیم طرح و فعالیت‌ها همکاری می‌کنند ولی در اجرای آن، مدت و موضوع مطالعه قابل

تفسیر است و بستگی به توان دانش آموز و توافق معلم دارد.

- در واحد پروژه محور، تنظیم منطقی موضوع قابل توجه نیست بلکه هدف دانش آموز و رغبت و فعالیت

او بر آن رسیدن به هدف آموزشی اهمیت دارد.

روش تدریس موضوع محور - در این روش، موضوعات مورد مطالعه به صورت واحد‌های بزرگ

مطالعه می‌شوند. در این روش، ارتباط موضوعات و رسته‌های مختلف معمولاً افقی است.

ویژگی‌های روشی تدریس موضوع محور

۱) هدف مع مطالعه درباره‌ی یک سلسله موضوعات مرتبط به هم، بدون توجه به تغلیب تصنعی

آن‌ها.

۱۰-۱۴۰۰
۲) انواع تجارب آموزشی - سخنرانی به عنوان راهنمای بران مطالعه بیسی تر، تحقیقات متنوع، کارانفرادی و تاهای جمعی.

۳) تنظیم تجارب آموزشی - ارتباط موضوعات بیسی تر افقی است، ولی تاهای مهمی است ارتباط عمودی نیز وجود داشته باشد.

۴) طرح ریزی - صرف وقت بیسی تر در طرح ریزی توسط معلم و تاهای با همکاری دانش آموز

۵) نظریه یادگیری - یادگیری متکی به فهم کلی موضوعات مختلف در محور یک موضوع اصلی است.

۶) انگیزه - علاقه دلالت از فعالیة اساس تقویت است، عامل یاداش و تنبیه در آن کم تر مطرح است.

۷) انضباط - بیسی تر درونی است، مسئولیة فردی و گروهی در این روش بیسی تر مطرح است.

۸) ارزشیابی - بررسی تجارب دانش آموزان و طبقه بندی آن ها.

محاسن روش موضوع محور:

۱) موضوعات مورد مطالعه به هم پیوسته است و تعلیق تصفی بین آن ها وجود ندارد.

۲) معور فعالیة، دانش آموز است و نقش معلم نقش راهنما است نه انتقال دهنده و بازخواست کننده.

۳) یادگیری با ثبات تر و پایدار تر صورت می گیرد.

۴) انگیزه درونی عامل فعالیة های آموزشی است.

۵) احساس مسئولیة و انضباط جنبه مثبتی به خود می گیرد.

۶) ارتباط بین مدرسه و زندگی فراهم می گردد و یادگیری معنادار می شود.

محدودریة روش موضوع محور:

۱) به معلمان مجرب و کارآزموده نیاز است.

روز ۱۶-۱۵
روز ۱۵-۱۴

۲) ممکن است اولیای مدرسه و اولیای دانش آموزان بدون توجه به اهمیت این روش با آن مخالفت ورزند.

۳) ممکن است با برنامه های موجود مدارس چندان انطباق نداشته باشد.

۴) همکاری با سایر معلمان لازم و ضروری است، این کار مستلزم قانع کردن آنان به اهمیت و ارزشمند بودن این روش است.

۵) در ادای کار، انجام فعالیت ها بر اساس این روش مشکل است، به همین دلیل باید از واحدهای آسان شروع کرد.

روش تدریس تجربه محور در این روش ارتباط موضوع و فعالیت ها افقی و عمودی است و نقطه اصلی و مرکز فعالیت رعایت و تجارب قبلی دانش آموزان است.

- نکته ی مهم این است که دانش آموزان فقط یاد نمی گیرند، یک مساله را حل کنند بلکه پیوسته به حل مسائل فراوان و متنوع راجع می شوند.

ویژگی های روش تدریس تجربه محور:

۱) هدف و هدف این روش تربیت افرادی لایق برای یک زندگی خوب است و بر حل مساله بر اساس تمایلات و تجارب دانش آموزان تأکید می شود.

۲) انواع تجارب آموزشی و فعالیت ها برای کسب تجارب متفاوت مربوط به هدف صورت انفرادی در دروس دربرده ها و کوچک صورت می گیرد.

۳) تنظیم تجارب آموزشی و سازماندهی به صورت افقی و عمودی و همکاری به تجارب است. ^{ادامه}

۴) طرح ریزی و همکاری مداوم بین دانش آموزان و معلم در طرح ریزی وجود دارد.

۵) نظریه یادگیری و این روش بر نظریه سئالت است که در آن متن گلی و محور بزرگ اهمیت دارد.

۶) انگیزه به علاقه درونی به تجارب لذت بخش منجر می شود و شعفی را به سوی تجربه بزرگتر و بیشتر هدایت می کند.

۷) انضباط - انضباط درونی مورد توجه است و تقویته می شود و در نتیجه انضباط بیرونی و تحصیلی در این روش جای ندارد.

۸) ارزشیابی به سنجش دانشی کلیه هدف ها از راه های مختلف از قبیل مشاهده، گزارش، فعالیت های کلاسی و خارج از کلاس و امتحان صورت می گیرد.

روشی تدریس پروژه محور به مفهوم آن در نزد مفهوم عبارت بود از یک مساله وسیع و مهم که جنبه عملی دارد و دانش آموزان بر آن علاقه مندند ولی بعد ها به موضوع هدف و الهامات دانش آموزان پیش از جنبه عملی آن تاکید شد، بنابراین پروژه به مفهوم کلاسی و از الهامات دانش آموز سرچشمها می گیرد و باعث از یاد علاقه او می شود.

- موثرترین راه برای یادگیری محیط و پایه ار است.

ویژگی های روش تدریس پروژه محور:

۱) پروژه باید جنبه مساله ای داشته باشد.

۲) پروژه برای فعالیت - اندازه کافی وسیع و گسترده باشد.

۳) طرح ریزی همچنین انتخاب و استفاده از منابع و وسایل باید با مسئولیت دانش آموز انجام شود.

۴) پروژه باید جنبه عملی و اجرایی داشته باشد.

۵) محور پروژه باید فعالیت دانش آموز و انگیزه درونی او باشد.

۶) پروژه باید وظیفه ای باشد که دانش آموز به طور داوطلبانه آن را بپذیرد.

۷) پروژه باید مستلزم تلاش واقعی و همپایانه دانش آموز برای رسیدن به هدف باشد.

۱) پروژه باید با هدف‌هایی منتهی شود که برای دانش آموز قابل درک و تشخیص باشد

۹) میل و اراده دانش آموز باید مهیا و آمازگار قرار گیرد.

۱۰) معلم باید سرپرست و ناظر فعالیت‌ها باشد و محیط مناسبی را ایجاد کند.

صفات روشی تدریس پروژه محور

۱) رابطه مناسبی بین دانش آموز و معلم ایجاد می‌کند و باعث تقویت دانش آموز با یادگیری می‌شود.

۲) چون دانش آموز در طرح و هدف و فعالیت‌ها سهیم است، بنابراین تمایل زیادی با یادگیری دارد.

۳) با این روش اعتماد به نفس دانش آموزان و حرارت آن‌ها در اظهار نظر تقویت می‌شود.

۴) این روش رغبت دانش آموزان به فعالیت‌ها و تریبی و نیز تحمل آن‌ها را در برابر عقاید مخالف افزایش می‌دهد.

۵) در این روش، حس همکاری دانش آموزان تقویت می‌شود.

۶) احساس مسئولیت و انضباط جنبه مثبت به خود می‌گیرد.

۷) یادگیری عمیق و پایدار می‌شود.

۸) مطالعه، استفاده از منابع، نوشتن و تنظیم مطالب سبب تقویت انشاء، خط و افزایش معلومات می‌شود

۹) نتایج پروژه، سبب تجدید نظر در برنامه می‌شود؛ در نتیجه مطالب و کارهایی در مدارس دنبال خواهد شد که متناسب با احتیاجات، استعداد و عملاق دانش آموزان باشد.

۱۰) از امکانات آموزشی حداکثر استفاده به عمل می‌آید.

۱۱) دانش و معلومات و خلق سوخته‌ای پیدا می‌کند.

۱۲) بین مفاهیم آموخته شده و مسائل واقعی زندگی، ارتباط منطقی برقرار می‌شود.

محدودیت های روش پروژه محور

۱) روش پروژه، تقسیمات رسمی مباحث درسی و جدایی رشته ها را بر حسب برنامه رسمی تعیین شده است، از بین می برد.

۲) ممکن است در این روش وقت زیادی تلف شود.

۳) فرصت زیادی برای تفریح و فعالیت های دستاویزی و عملی موجود نخواهد بود.

۴) پروژه های متناسب و وضعیت رسمی مدارس با شد کم است.

۵) احتیاج به امکانات فراوان و معلمان چیره دست دارد.

روش پروژه از نظر برآیندهای بهترین روش تدریس است.

مجموعه نشانه های رشد و نمو در هنگام ظاهر می شود که فرایند ۱- احساس خود را ابراز می دارد، ۲- به پیش خود را توسعه می دهد، ۳- به دنبال آن رفتار می کند، ۴- در موقعیت جدید به تعبیر یکبارگی و ناخودآگاه می آید.